

Posudek vedoucího diplomové práce - akademický rok 2015/2016

Autor: Bc. Petr Mordaninec **Forma studia:** denní **Obor:** Historie (Mgr. navazující studium)

Název práce: Politický a společenský vývoj Svitav v letech 1945–1948

Vedoucí DP: PhDr. Tomáš Hradecký, Ph. D.

Oponent DP: Doc. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.

Diplomant Petr Mordaninec zůstal v magisterské závěrečné práci věrný regionu Svitavska. Zatímco v obhájené bakalářské práci se zabýval řešením německé otázky na Svitavsku po druhé světové válce, tentokrát se rozhodl analyzovat politický a kulturní vývoj v městě Svitavy v poválečných letech za tzv. Třetí republiky. Soustředil se jednak na objasnění kroků, jejichž prostřednictvím se v bývalém téměř zcela německém městě začala utvářet česká kultura, jednak se snažil postihnout obnovu politického a veřejného života s důrazem na činnost politických stran zejména v městském národním výboru. Práce se tak zabývá ryze regionální tematikou, vztaženou k dějinám jedné městské obce, přesto představuje zdařilý počín, kterým se autorovi podařilo prohloubit poznatky o dějinách Svitav, a to hned v několika směrech. Jmenovat lze rozkrytí poměrů mezi politickými stranami Národní fronty v předúnorovém období, dále poznání vnitrostranických vztahů uvnitř KSČ, z něhož vyplývá, že se ve svitavské komunistické organizaci prosadilo sektářské křídlo, které již v počátcích předúnorové politické krize ovládlo nejen stranickou organizaci, ale následně i MNV, v němž měla KSČ od voleb většinu. Vedle prohloubení znalostí o politickém dění autor objasnil mnohé aktivity jednak v kulturní oblasti – otevření biografu, vytvoření muzea, městské knihovny a ustavení Místní osvětové rady a kulturní komise –, jednak ve sportovní oblasti, v níž dominoval Sokol.

Poněkud překvapující je řazení těchto dvou velkých tematických bloků. Oproti standardnímu postupu, kdy je nejprve věnována pozornost politice a potom teprve kultuře, autor pořadí těchto „světů“ obrátil. Přesto výsledný text nepůsobí násilně, snad i kvůli pojetí výkladu a stylistice. V zásadě autor textem přesvědčuje i čtenáře, že v nově osídlovaném městě se museli noví čeští obyvatelé nejprve přes kulturní sféru poznat, navázat kontakty a vytvořit si atmosféru domova, teprve potom se mohli politicky projevit, angažovat a také rozlišit. Přirozeně to doslova neplatí, politické strany NF budovaly ve městě své organizace již od osvobození, existovala i správa v podobě OSK a MSK, ale národní výbor skutečně vznikl až počátkem roku 1946 a politické mezistranické vztahy šly ke gradaci a konfrontaci s více než ročním odstupem. S touto obsahovou skutečností zcela nekoresponduje název práce, který hovoří o politickém a společenském vývoji.

. Diplomová práce vychází ze studia archiválií v několika fondech uložených v SOKA Svitavy se sídlem v Litomyšli, opírá se také o využití dobové tisku, byť existoval jen v některých kratších fázích uvedeného tříletí mezi květnem 1945 a únorem 1948, o nevelkou literaturu, především regionální. P. Mordaninec se zajímal také o závěrečné studentské práce, pokud se týkaly dané problematiky a byly na českých univerzitách obhájeny. Bohužel přehlédl domácí, hradeckou produkci diplomových prací zaměřených na Svitavsko a obhájených v mém diplomovém semináři (Pdf VŠP – D. Továrek 1999, FF UHK – L. Bukovský 2016).

Mordanincova diplomová práce se skládá z úvodu, dvou dále vnitřně členěných kapitol a závěru. Kapitoly jsou vnitřně členěny podle tematického principu. Práce je doplněna seznamem pramenů a literatury a seznamem zkratk. V seznamu literatury chybí některé v poznámkách uvedené tituly (M. |Skřivánek), ale i zmiňované diplomové práce.

Úvod stručně specifikuje téma práce, jeho vnitřní rozvržení do jednotlivých částí, seznamuje čtenáře s prameny a literaturou, neopomíná rozbor metod, které byly při výzkumu použity. Končí krátkou charakteristikou poválečné situace, kterou v části závěrečného odstavce nekoncepčně „dotahuje“ až k únoru 1948 a tím zbytečně předjímá další výklad. První kapitola je věnována kulturnímu životu, druhá pak politice. Pohled do nitra KSČ by však mohl být podán samostatně. Nemá smysl vyjmenovávat obsah obou kapitol, ale je možné přijmout závěr, že autor vystihl v zásadě všechny důležité aspekty tématu. Poměrně dlouhý závěr vcelku v nadhledu shrnuje dosažené výsledky výzkumu, vystihuje tak obsah práce i její přínos.

U diplomové práce oceňuji, že se v ní nevyskytla větší věcná pochybení. Výjimkou je nesprávné zmínění oslav 30. výročí SSSR, ačkoliv ve skutečnosti šlo o oslavy výročí VŘSR (s. 20) a údaj o třech nekomunistických ministrech, kteří podali 20. února demisi, který je následně v poznámce zvýšen na správných 12 ministrů (s. 64).. Stylisticky je práce na vysoké úrovni, její čtivý styl umožňuje číst plynule a nezastavovat se nad obsahovými rébusy. Z drobných pochybení zmíním, že přídavné jméno *zásadní* se nestupňuje (celkem 3x) a že některé termíny jsou použity nesprávně (zdravotnická škola, ale v čs. školském systému existovaly a nadále existují jen střední zdravotní školy, zdravotnické mohou být kurzy; zaměstnanci kulturního oddělení MNV nebyli jeho členové, ale pracovníci, např. s. 27) nebo v rozkolísané podobě (komparační i komparativní metoda, s. 9 a 10). Poněkud přesnější mohl být autor v zacházení s termíny kulturní oddělení a kulturní referát, obojí jistě souběžně neexistovalo. Zcela nerozumím také termínu *nacistické registraturní úřady* (s. 13).

Ve shrnutí – magisterská práce Petra Mordanince přináší řadu relevantních historických faktů o sledovaném tématu, takže dává zdařilý, poměrně široký a sympaticky působící pohled na kulturní a politický vývoj Svitav v prvních poválečných letech. Autor v diplomové práci výrazně rozšířil poznání českých kulturních aktivit v donedávna ryze německém městě severozápadní Moravy, tak znalosti o politické scéně města a jejích proměnách, což se mu podařilo vyjádřit i v hodnotícím závěru.

S potěšením mohu konstatovat, že diplomant zvládl nároky kladené na závěrečnou práci v magisterském navazujícím studijním oboru *Historie*, a proto doporučuji předloženou práci k obhajobě. Práci hodnotím stupněm....

V Hradci Králové 30. května 2017

doc. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.